

Stappenplan voor de docent

De stappen:

1. Interesses achterhalen en bepalen
2. Leesmateriaal kiezen
3. Ongestoord lezen
4. Individueel verwerken
5. Interacteren

Stap 1: Interesses achterhalen en bepalen

Bij de eerste stap gaat het erom de leerling te helpen zijn interesses te bepalen of deze helpen te achterhalen. Voor elke leerling is een boek te vinden dat hij met plezier leest. Van belang is dat leerlingen op een dieper niveau gemotiveerd worden. Om de interesses van de leerling te achterhalen, is het van belang de vraag hierover los te koppelen van het lezen. Leidend is de motiverende vraag: wat boeit jou? En niet: wat lees je graag? Het gaat er om interesses te achterhalen, los van het lezen, waarna er in tweede instantie bijpassend leesmateriaal bij gezocht kan worden.

Interesses achterhalen kan bijvoorbeeld door een gesprek aan te gaan met de leerling, leerlingen een vragenlijst te laten invullen of hen elkaar te laten interviewen. Het werkt ook goed om zelf als rolmodel te fungeren en gebruik te maken peerpressure.

Stap 2: Leesmateriaal kiezen

Bij de stap leesmateriaal kiezen, wordt de slag geslagen van de vastgestelde interesses naar het kiezen en vinden van passend leesmateriaal. Hiervoor is het van belang dat er een groot aantal boeken en andere leesmaterialen beschikbaar zijn. Overleg met de mediatheek over de beschikbaarheid van boeken. Op deze manier weet u globaal wanneer uw leerlingen kunt doorverwijzen naar de schoolbibliotheek of de openbare bibliotheek. Organiseer waar mogelijk een ware overstroming van titels en auteurs.

Leesmateriaal kiezen en vinden kan door leerlingen te begeleiden bij het kiezen, leerlingen te laten zoeken op websites met boekentips rondom hun interesses, de mediathecaris een boekenkar te laten samenstellen, maar ook door te demonstreren en gelegenheid te geven om elkaar boeken aan te bevelen of door een boekenzoektocht te organiseren.

Stap 3: Ongestoord lezen

Met ongestoord lezen wordt bedoeld dat leerlingen in een leesvriendelijke omgeving, gedurende een aangesloten tijd ongestoord in stilte en rust lezen. Dit doen zij tenminste twee keer per week in een leessessie van twintig tot dertig minuten.

Ongestoord lezen bewerkstelligt u door een duidelijke scheiding aan te brengen in de onderdelen van het leesmoment, door de stilte en rust te waarborgen en een leesvriendelijke omgeving te creëren.

Stap 4: Individueel verwerken

Om te werken aan leesmotivatie, aan algemene ontwikkeling en aan leesvaardigheid, is het belangrijk dat de leerlingen voor zichzelf verwerken wat ze gelezen hebben. In stap 4 leggen leerlingen hun reactie en hun bevindingen bij het leeswerk vast. Dit is een individuele activiteit in stilte. De leerling oefent zijn taalvaardigheid, maar ook zijn reflectieve vermogens en wordt uitgedaagd verbindingen te zoeken met zaken die hij al weet of die verwant zijn aan het onderwerp waarover hij gelezen heeft. Met deze stap wordt bewerkstelligd dat de informatie van het korte termijngeheugen naar het lange termijn geheugen gaat. Op deze manier vindt ook een verbreding van de achtergrondkennis plaats.

Individueel verwerken doet u door een veelheid aan verwerkingsopdrachten te bieden met een duidelijke diversiteit, waar mogelijk met differentiatie, en tijd te reserveren voor de verwerking.

Stap 5: Interacteren

Bij de stap interacteren gaan leerlingen doelgericht met elkaar in gesprek over hetgeen zij gelezen hebben. Spreken over de informatie is een effectieve stap die sterk bijdraagt aan het leerproces. Interactie heeft een positief effectief op het leerproces maar ook op de motivatie. De uitwisseling van informatie vergroot de informatie en kennis en zorgt ervoor dat de talige ervaringen vergroot worden.

De interactie kan plaatsvinden in duo's of kleine groepjes met behulp van een werkblad voor leerlingen, of klassikaal met een docentenwerkblad als leidraad. In de effectiviteit van de interactie speelt de docent een belangrijke rol, aangezien groepswork geen vanzelfsprekendheid is.